

Hiid-punalehik

Tondil

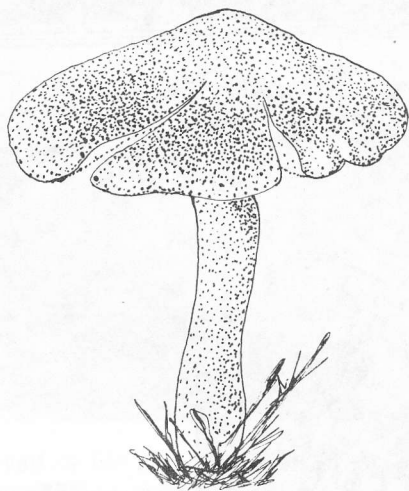
Möödunud aasta juunis sai toimetus Tallinna 4. Keskkooli VI klassi õpilaselt L. Tedersoolt teate huvitava seeneleiu kohta. Ta kirjutab: «Leidsin kodu lähedalt (Tondilt) lehtpuude alt ühe huvipakkuva seene. Neid kasvas selles kohas rohkesti. Teatmikest ja seenemäärajaist uurisin välja, et see seen on väga haruldane, nimelt hiid-punalehik. Kõik kirjeldused läksid leiuga täpselt kokku.

Lisan ühe seene mõõtmed: kübara läbimõõt 9,5 cm, jala läbimõõt 1,7 cm, kõrgus 5,1 cm, jala alumise mugulja osa läbimõõt 2,3 cm.

Seene leidsin 12. VI 1991.»

See on tõesti Eestis haruldase seene huvipakkuv leid, sest varem on teda leitud ainult ühel korral Saku pargist septembrikuus. Et hiid-punalehikut esineb Euroopas alates maist kuni septembrini, siis ongi ootuspärane leida teda ka meil kevadel või varasuvel. Lisaks oma haruldusele Eestis väärib hiid-punalehik tähelepanu kui ohtlik mürgseen, millest peaks kindlasti hoiduma. Sellepärast lisame seene täpsema kirjelduse.

Hiid-punalehik (*Entoloma lividum*) on suur lihakas seen. Tema kübara läbimõõt ulatub viiest seitsmeteistkümne sentimeetrini ja jala kõrgus neljast kaheteistkümne sentimeetrini. Kübar on noorelt kumer ja sisserullunud servaga, valkjas, kollakas- või valkjashallikas, hiljem lame laia tõmbi kühmuga, tihti lainjas ja lõhenenud, mõnikord laigulise pinnaga, tinahall, hallikaspruun või nahkkollane, paljas, sile, kuiv ja siidiläikeline, enamasti kaetud õrna,

▣ Malle Raitviir

kübarapinnast veidi tumedama kiulise võrguga. Eoslehekesed on noorelt kitsad ja kahvatukollased, hiljem laiad ja punakasroosad kollase servaga. Jalg on nuiakujuline, kiuline, algul säikikas, hiljem seest õõnes, valge, vanemana kollaka varjundiga, tüüp jahukirmeline. Seeneliha on valge, jalas tihti kollaka varjundiga, tihedalt maitseta, tavaliselt nõrga jahulõhnaga, eospulber punakasroosa. Kasvab lehtmetsades ja parkides laialehiste puude all.

Seen on väga mürgine, põhjustab raskeid seedehäireid, kuid surmajuhtumeid on olnud õnneks siiski harva.

Et hiid-punalehik on suur ja lihakas seen, siis võib ta meelitada vähe kogunud seenelist end söögiks korjama. Sellest peab igal juhul hoiduma. Kevadel ja varasuvel võib noort heledavärvuselist hiid-punalehikut kergesti pidada kevad-võluheinikuks. Lisaks samasugustele kasvukohtadele on neil üsna sarnane välimus. Kevad-võluheiniku kübar on valge või valkjaskollane, eoslehekesed aga jäävalt valged, mis ongi nende kahe seene eristamiseks kõige kindlam tunnus.

AIN RAITVIIR